

DZIENNIK URZĘDOWY

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA.

15 sierpnia 1923 r.

TREŚĆ:

117.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 8 maja 1923 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 31 marca 1922 r. o uposażeniu profesorów i pomocniczych sił naukowych w szkołach akademickich	226
118.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Min. Skarbu z dnia 30 maja 1923 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych	229
119.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 maja 1923 roku w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym	231
120.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 maja 1923 roku w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym	236
121.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2 czerwca 1923 roku do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych w sprawie Statutu i Programu Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego	236
122.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 czerwca 1923 roku w sprawie przejęcia administracji Czernichowa	243
123.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 czerwca 1923 roku w sprawie przejęcia przez Ministerstwo administracji Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy	243

124.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 lipca 1923 roku w sprawie reorganizacji Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy	244
125.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 lipca 1923 roku w sprawie otwarcia Wydziału Przemysłów Rolnych w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy	244
126.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 lipca 1923 roku w sprawie otwarcia przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy rocznego kursu grafiki przemysłowej	245
127.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 lipca 1923 roku w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym	246
128.	Instrukcja Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydana w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie udzielania pożyczek na budowę i przebudowę prywatnych szkół zawodowych	246
129.	Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich Władz, Urzędów i Szkół Państwowych, podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie święta sadzenia drzew	249
130.	Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych w sprawie znaczków pamiątkowych celem zakupu kruszców dla zaopatrzenia Skarbu	253
131.	Ruch służbowy	254
132.	Konkursy	256

117.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w porozumieniu z Ministrem Skarbu

z dnia 8 maja 1923 r.

w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 31 marca 1922 r. o uposażeniu profesorów i pomocniczych sił naukowych w szkołach akademickich.

Na zasadzie art. 11 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. o uposażeniu profesorów i pomocniczych sił naukowych w szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 226) zarządza się, co następuje:

Do art. 4 i 5:

§ 1. Uposażenie adjunkta, kustosza, konstruktora, prosektora, obserwatora i starszego asystenta przyznane być może zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494) jedynie tym pomocniczemu siłom naukowym, które posiadają prawo do dodatku za studja wyższe w myśl art. 4 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429).

§ 2. Osobisty dodatek naukowy może być przyznany jedynie tym pomocniczym siłom naukowym, które:

- a) najmniej od roku zajmują stanowisko adjunkta, kustosza, konstruktora, prosektora, obserwatora lub starszego asystenta, oraz
- b) wyróżniają się swą działalnością naukową wśród ogółu pomocniczych sił naukowych.

Do art. 8:

§ 3. Wynagrodzenie asystenta młodszego (demonstratora, elewa) wynosi:

- a) Jeżeli nie posiada studjów, wymaganych dla przyznania dodatku za studja wyższe, w zasadzie 50% płacy zasadniczej asystenta starszego, jednak bez wliczenia dodatku za wysługę lat i studja wyższe oraz 50% dodatku drożyznianego, obliczonego według faktycznych stosunków rodzinnych i klasy miejscowości; wynagrodzenie to może być dla pomocniczej siły naukowej szczególnie kwalifikowanej, podniesione przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do 75% tychże poborów.
- b) Jeżeli posiada studja, wymagane dla przyznania dodatku za studja wyższe w pierwszym roku służby 75% płacy zasadniczej asystenta starszego, jednak bez wliczenia dodatku za wysługę lat i studja wyższe oraz 75% dodatku drożyznianego, obliczonego według faktycznych stosunków rodzinnych i klasy miejscowości, w drugim i trzecim roku służby 100% tychże poborów.

W tym samym stosunku będą asystenci młodszy (demonstratorowie, elewi) otrzymywać wszelkie pobory niestałe i uboczne.

§ 4. Jeżeli jednak asystent młodszy (demonstrator, elew) pozostaje pozatem w służbie państwowej lub samorządowej, wynagrodzenie jego nie może przenosić 50% pracy zasadniczej asystenta starszego bez wliczenia dodatku za wysługę lat i studja wyższe oraz 50% dodatku drożyznianego, obliczonego według faktycznych stosunków rodzinnych i klasy miejscowości. Nadto warunkiem przyznania tego wynagrodzenia jest zezwolenie władzy służbowej funkcjonariusza na objęcie stanowiska asystenta młodszego (demonstratora, elewa). Adjunkt, kustosz, prosektor, konstruktor, obserwator, lub starszy asystent nie może być jednocześnie asystentem młodszym (demonstratorem, elewem).

§ 5. Wynagrodzenie za zastępstwo katedry, jeżeli zastępca odbywa najmniej 5 godzin wykładów tygodniowo, nie licząc ewentualnego kierownictwa zakładu naukowego, wynosi:

- a) Gdy zastępca nie pozostaje w służbie państwowej lub samorządowej, 75% uposażenia, przywiązanego do danej katedry na zasadzie art. 1 i 2 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 226) bez dodatku za wysługę lat.
- b) Gdy zastępca pozostaje w służbie państwowej lub samorządowej, 50% tego uposażenia. Nadto warunkiem przyznania tego wynagrodzenia jest zezwolenie władzy służbowej pracownika na objęcie zastępstwa.

Zastępca, pobierający wynagrodzenie w myśl punktu a), jest uważany za pozostającego w służbie państwowej.

Jeżeli zastępca wyklada mniej, niż pięć godzin tygodniowo, wynagradza się zastępstwo, jak wykłady i ćwiczenia, dla których nie istnieją odrębne katedry (§ 8).

§ 6. Wynagrodzenie zastępców asystentów, spełniających wszystkie obowiązki, przywiązane do etatowego stanowiska asystenta, jest takie same, jak asystentów młodszych.

W ramach etatu jest dozwolone powierzenie zastępczo obowiązków pomocniczej siły naukowej w zakresie częściowym za wynagrodzeniem częściowym, a mianowicie obliczonym w stosunku do rozmiaru powierzonych zastępcy zajęć na zasadzie stawek, wymienionych w § 3. Takie zastępstwo częściowo może być powierzone również innej pomocniczej sile naukowej, zajętej w tej samej, lub innej szkole akademickiej, pod warunkiem jednak, iż nie uszczupli to jej właściwych obowiązków.

Sposobem wyżej wskazanym wolno rozdzielić obowiązki, wynagrodzenie danego etatu między więcej osób.

§ 7. Jeżeli wynagrodzenie asystenta młodszego (demonstratora, elewa), zastępcy profesora, lub zastępcy asystenta, określone niniejszem rozporządzeniem, jest niższe od uposażenia, jakie mu przysługiwało według ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu profesorów, innych wykładających i pomocników naukowych w państwowych szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 432), będzie on pobierał, jak długo pozostaje na obecnym stanowisku, nie dłużej jednak, niż po koniec września 1923 r., wynagrodzenie równe temu uposażeniu, o ile nominacja na rok szkolny 1922/23 dokonana została przed 1 października 1922 r.

§ 8. Wynagrodzenie za wykłady i ćwiczenia, dla których nie istnieją odrębne katedry, o ile nakazane są potrzebami nauczania i zlecone przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wynosi miesięcznie za jedną godzinę wykładu tygodniowo $\frac{1}{12}$ część miesięcznych poborów profesora nadzwyczajnego w danej szkole akademickiej, samotnego, z wyłączeniem dodatków: naukowego, za wysługę lat i studja wyższe, a połowę tej kwoty za jedną godzinę ćwiczeń tygodniowo.

Wynagrodzenia za wykłady i ćwiczenia zlecone, z którymi połączone są zajęcia dodatkowe, oblicza się od liczby godzin tych wykładów, lub ćwiczeń, powiększonej o jedną godzinę wykładów tygodniowo.

Najwyższy wymiar, według którego mogą być wynagrodzone wykłady lub ćwiczenia, zlecone jednej osobie, o ile wymiar ten nie wynika z przepisów o organizacji studjów, wynosi pięć godzin wykładów, lub sześć godzin ćwiczeń tygodniowo.

Za wykłady i ćwiczenia zdwojone (dublowane) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może przyznać wynagrodzenie w wysokości połowy wynagrodzenia, ustalonego w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

§ 9. Wynagrodzenie za lekcje lektorów równa się wynagrodzeniu ustalonemu w § 8 za ćwiczenia. Najwyższy wymiar, według którego mogą być wynagradzane lekcje lektorów, wynosi w zasadzie cztery godziny tygodniowo; podwyższenie tego wymiaru może nastąpić jedynie na zasadzie zezwolenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 10. Wynagrodzenia, unormowane niniejszem rozporządzeniem, płatne są według zasad, ustalonych w art. 8 i 9 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwa.

wych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429), z tem, że wynagrodzenia, wymienione w § 8 i 9, płatne są z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych: lipca, sierpnia i września.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie do funkcjonarjuszy tych wszystkich szkół, na które Rada Ministrów rozciągnęła w myśl art. 9 odnośne postanowienia wymienionej na wstępie ustawy.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 1 stycznia 1922 r.

Warszawa, dnia 8 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 z r. 1923, poz. 523).

Kierownik

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) J. Mikułowski-Pomorski.

Minister Skarbu

(—) W. Grabski.

118.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Min. Skarbu

z dnia 30 maja 1923 roku

w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.

Na zasadzie art. 19 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) zarządza się co następuje:

Do art. 1.

§ 1. Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół powszechnych obciąża gminę terytorjalną zarówno wiejską, jak miejską. Tam, gdzie obszary dworskie istnieją, jako odrębne jednostki administracyjne, winny one spełniać narówni z gminami wiejskimi obowiązki, wpływające z ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.

§ 2. Jak długo likwidacja majątku istniejących w województwach pomorskiem i poznańskiem gmin (związków) szkolnych i prawozdolnych szkół, oraz istniejących w województwach lwowskiem, krakowskiem, stanisławowskiem i tarnopolskiem funduszków szkolnych miejscowych nie zostanie ustawowo uregulowana, majątki i fundusze te pozostają w zawiadywaniu Rad Szkolnych miejscowych.

Do art. 2 i 3.

§ 3. Sposób opracowania i opublikowania sieci szkolnej będzie określony osobnem zarządzeniem.

§ 4. Organami samorządu szkolnego na obszarze gminy, względnie w gminie lub gminnego są:

- a) w województwach: kieleckiem, lubelskiem, łódzkim i warszawskiem, oraz w białostockiem z wyłączeniem powiatów grodzień-

skiego i wołkowyskiego oraz gmin: białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej powiatu bielskiego;

1. w miastach, tworzących samodzielne powiaty szkolne — Rady Szkolne Miejskie,
 2. w pozostałych miastach i gminach wiejskich — Dozory Szkolne;
- b) w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim — Rady Szkolne miejscowe,
- c) w województwach pomorskim i poznańskim, do czasu wydania osobnych przepisów — Rady szkolne miejscowe, istniejące na podstawie § 20 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 stycznia 1921 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na obszarze tej dzielnicy (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 283).

Do art. 4.

§ 5. Za drogę dziecka z domu do szkoły uważa się tę drogę, z której dziecko może korzystać w ciągu całego roku szkolnego.

Do art. 5.

§ 6. Nietylko inne gminy, lecz także obszary dworskie obowiązane są do poniesienia części wydatków na utrzymanie szkoły, przeznaczonej dla ich mieszkańców na podstawie wzajemnego porozumienia.

Jeżeli szkoła zgodnie z planem sieci szkolnej znajduje się na obszarze dworskim, obowiązek założenia i utrzymywania szkoły ciąży na tej gminie, która wraz z obszarem dworskim należy do tego samego obwodu szkolnego.

§ 7. Porozumienie zainteresowanych gmin i obszarów dworskich dotyczy jedynie klucza rozdziału wydatków na założenie i utrzymanie szkoły. Wydatki zawarte w poszczególnych corocznych budżetach szkolnych rozdziela Rada szkolna powiatowa między interesowane gminy i obszary dworskie na podstawie tego klucza.

Raz ustalony klucz ulega rewizji na żądanie jednej z interesowanych gmin (obszarów dworskich) i może być zmieniony, jeżeli zajdą znaczne trwałe zmiany w stosunku zaludnienia obszaru gminy głównej do innych gmin i obszarów dworskich do tego samego obwodu szkolnego należących, lub w stosunkach ekonomicznych danego obwodu szkolnego.

§ 8. W województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim Rada szkolna powiatowa, na pozostałym zaś obszarze Rzeczypospolitej, na który rozciąga się moc obowiązująca ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych, Inspektor szkolny zwraca się do zainteresowanych gmin i obszarów dworskich o zawarcie porozumienia co do klucza rozdziału wydatków na założenie i utrzymanie szkoły, podając termin, do którego porozumienie nastąpić powinno. Termin ustala się zależnie od miejscowych warunków.

W razie niedojścia do porozumienia w oznaczonym przez Inspektora szkolnego (wzgl. Radę szkolną powiatową) terminie ustalają klucz rozdziału władze wskazane w art. 5 ustawy.

§ 9. Władze powołane do rozstrzygania sporów między dwiema lub więcej gminami (obszarami dworskimi), korzystającymi z jednej szkoły

w przedmiocie klucza podziału kosztów założenia i utrzymania szkoły mają w zasadzie kierować się następującymi wskazówkami:

- 1) gdy gminy są zbiorowe, udział każdej z nich w ponoszeniu kosztów założenia i utrzymania szkoły winien być proporcjonalny do liczby ludności zamieszkałej w częściach danego obwodu szkolnego, należących do poszczególnych gmin. W tym wypadku liczbę ludności zainteresowanych części gmin ustala się na podstawie ostatniego spisu ludności;
- 2) jeżeli ze szkoły w mieście korzysta gmina (względnie obszar dworski) podmiejska, wówczas gmina ta uczestniczy w kosztach założenia i utrzymania szkoły w tym stosunku, w jakim pozostaje liczba jej dzieci, korzystających ze szkoły, do pozostałej liczby dzieci w szkole;
- 3) gdy gminy są jednostkowe (t. j. gminy jednowioskowe i obszary dworskie) i wszystkie wchodzić całkowicie do jednego obwodu szkolnego, wówczas udział każdej z nich w pokrywaniu kosztów założenia i utrzymania szkoły winien być proporcjonalny do ogólnych kwot opłacanych przez ich mieszkańców państwowych podatków od gruntów, od budynków, dochodowego i przemysłowego,
- 4) gdy gmina jednostkowa należy więcej niż do jednego obwodu szkolnego, wówczas udział jej w kosztach założenia i utrzymania szkół w każdym obwodzie ustala się w sposób, wskazany wyżej pod punktem 3 z tą jednak poprawką, iż dla każdego obwodu bierze się pod uwagę nie ogólną kwotę opłacanych przez mieszkańców tej gminy państwowych podatków od gruntów, od budynków, dochodowego i przemysłowego, lecz tylko odpowiednie części tej kwoty w zależności od obszarów i liczb ludności części tej gminy, wchodzących do różnych obwodów szkolnych.

Do art. 6 i 8.

§ 10. Postanowieniom ustępów 2-go i 3-go art. 8 ustawy podlegają sześcioklasowe szkoły wydziałowe w województwach: poznańskim i pomorskim, oraz 4, 5 i 6-klasowe szkoły wydziałowe w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim, jako szkoły powszechne o stopniu organizacyjnym wyższym ponad przepisany artykułem 6 ustawy.

Do art. 7.

§ 11. Rada szkolna powiatowa, rozważywszy na prośbę gminy (wzgl. obszaru dworskiego) lub organu samorządu szkolnego oraz z polecenia władz sprawę założenia szkoły, stosowny wniosek — pozytywny lub negatywny — wraz z dołączonemi do niego opinjami gminy (obszaru dworskiego) i organu samorządu szkolnego na obszarze gminy, składa Inspektorowi szkolnemu, który przesyła go Kuratorowi z pisemnie wyrażonem swem stanowiskiem względem niego.

Tam, gdzie niema Rady szkolnej powiatowej, zastępuje ją Inspektor szkolny.

Do art. 10.

§ 12. Własny majątek szkoły oraz środki, uzyskane z fundacji, zapisów, darowizn i świadczenia, oparte na szczególnych tytułach prawnych, są

w pierwszym rzędzie obracane na pokrycie kosztów zakładania i utrzymania publicznych szkół powszechnych, inne zaś źródła pociągane są do tego celu o tyle, o ile powyższe dochody nie pokrywają tych kosztów.

Do art. 11.

§ 13. Zalicza się:

- a) do pomocy naukowych — obrazy, tablice, modele i wszelkie inne środki do umysłowania nauki; mapy, globusy, przyrządy, okazy i przybory do nauki przyrody żywej i martwej, przezroczna, skrzypce;
- b) do materiałów do nauki — odczynniki chemiczne, materiały do konserwowania okazów przyrodniczych;
- c) do druków szkolnych — katalogi i dzienniki szkolne oraz inne druki, o ile będą do tej kategorii przez Ministra W. R. i O. P. zaliczone.

§ 14. Ubezpieczenia szkół winny obejmować budynek szkolny, wewnętrzne urządzenie szkoły oraz pomoce naukowe i biblioteki.

Do art. 12.

§ 15. Normy, podług których gminy mają zaopatrywać szkoły w opał, oświetlenie i materiały piśmienne oraz zapewnić utrzymanie czystości, określa się w naturze, nie w stawkach pieniężnych.

Przez zapewnienie usługi rozumieć należy i uprawę ogrodu szkolnego.

§ 16. O każdej zmianie w szkole, pociągającej za sobą potrzebę nowego określenia norm opału, oświetlenia, usługi, środków utrzymania czystości i materiałów piśmiennych zawiadamia Inspektor szkolny Radę szkolną powiatową celem powzięcia nowej uchwały.

O ile obowiązujące na danym obszarze przepisy nie stanowią inaczej, przeciwko orzeczeniu Rady szkolnej powiatowej przysługuje Inspektorowi szkolnemu i interesowanej gminie (obszarowi dworskiemu) odwołanie do Kuratora w terminie czternastodniowym od dnia następnego po otrzymaniu zawiadomienia o uchwale Rady szkolnej powiatowej. Orzeczenie Kuratora jest ostateczne.

§ 17. Tam, gdzie niema Rad szkolnych powiatowych, normy określa Inspektor szkolny.

Do art. 13.

§ 18. Projekt budżetu wydatków, ciężących, w myśl art. 11 ustawy, na gminach i obszarach dworskich, układa corocznie organ samorządu szkolnego tej gminy, na której obszarze znajduje się szkoła, a jeżeli jest kilka szkół, dla każdej z osobna, i przesyła przed dniem 15 maja poprzedzającego roku właściwej Radzie szkolnej powiatowej, która obowiązana jest powziąć uchwałę do 1 lipca i po dokonaniu, w razie potrzeby, zmian przesłać budżet zarządowi gminy, celem uchwalenia pokrycia przez właściwą władzę gminy.

Jeżeli część wydatków na utrzymanie szkoły ponoszą w myśl art. 5 ustawy i inne gminy, lub obszary dworskie, Rada szkolna powiatowa przesyła im odpisy uchwalonego przez siebie budżetu w tym samym celu, podając przytem do wiadomości kwoty, wypadające na każdą gminę (obszar

dworski) zgodnie z kluczem rozdziału, obowiązującym według § 7 niniejszego rozporządzenia.

Tam, gdzie organy samorządu szkolnego w gminach nie istnieją, projekt budżetu szkolnego układa właściwa władza gminna, czynności zaś zastrzeżone Radzie szkolnej powiatowej należą do Inspektora szkolnego.

§ 19. Wydatki na cele szkolne pokrywają gminy na tych samych zasadach, co inne wydatki gminne.

Do art. 14.

§ 20. Termin uchwalenia budżetów szkolnych przez władze gminne oznacza Kurator Okręgu Szkolnego w porozumieniu z Wojewodą, zgodnie z obowiązującymi na danym obszarze ustawami gminnymi.

Do art. 15.

§ 21. Za zgodą Rady szkolnej powiatowej, a tam, gdzie jej nie ma, za zgodą Inspektora szkolnego, gmina (obszar dworski) może, zamiast funduszy na założenie i utrzymanie szkoły, dostarczyć odpowiednie świadczenia w naturze.

Gdyby świadczenia te nie odpowiadały potrzebom szkoły, Rada szkolna powiatowa (względnie Inspektor szkolny) może je odrzucić i zażądać dostarczenia funduszy.

§ 22. Obowiązek dostarczania funduszy na utrzymanie szkoły w oznaczonych przez Radę szkolną powiatową terminach, dotyczy także obszarów dworskich. W razie niedopełnienia tego obowiązku, należne sumy będą ściągane drogą egzekucji administracyjnej.

§ 23. Terminy dostarczania przez gminę (obszar dworski) funduszy dla szkoły, należy ustalić tak:

1) by zapewnione było otwarcie jej we właściwym czasie i normalne funkcjonowanie w ciągu roku szkolnego,

2) by zgóry nie umożliwione było gminie zastosowanie się do nich.

Organ Samorządu Szkolnego rozporządza sumami, wpłaconymi przez gminy i obszary dworskie, zgodnie z budżetem szkoły, dokonywa wydatków i prowadzi kasę oraz rachunkowość.

Gdzie organy samorządu szkolnego w gminie nie istnieją, czynności te spełnia Urząd gminy.

§ 24. O ile obowiązujące na danym obszarze przepisy inaczej nie stanowią, od decyzji Rady szkolnej powiatowej (względnie Inspektora szkolnego) w sprawie terminów dostarczania funduszy, lub świadczeń w naturze służy gminie (obszarowi dworskiemu) odwołanie w ciągu 14 dni od dnia następnego po otrzymaniu orzeczenia Rady szkolnej powiatowej do Kuratora, który rozstrzyga ostatecznie.

Do art. 16.

§ 25. Organ Samorządu szkolnego przestrzega terminów wpłacenia przez gminy i obszary dworskie sum, według budżetu na nie przypadających, i w razie niedotrzymania terminu, zawiadamia Inspektora szkolnego, który w miarę większej lub mniejszej pilności danego wydatku, albo od razu przedstawia Kuratorowi wnioszek o zastosowanie art. 16 ustawy, albo wdraża przedtem inne kroki, celem zmuszenia organów gminnych do zastosowania się do postanowień artykułu 15 ustawy.

Prawo decyzji w sprawie asygnowania w myśl art. 16 ustawy, organom gminnego samorządu szkolnego odpowiednich sum ze Skarbu Państwa, należy do wolnego uznania Kuratora, który decyzję tę poweźmie

w każdym poszczególnym wypadku po stwierdzeniu, że inny sposób wywarcia nacisku na gminę (obszar dworski) nie osiągnie celu i że zwłoka w dostarczeniu funduszków organowi samorządu szkolnego przyniesie znaczną szkodę interesom szkolnictwa.

§ 26. Ściąganie z gmin (względnie obszarów dworskich) asygnowanych przez Kuratora Okręgu Szkolnego organom gminnego samorządu szkolnego sum, o których mowa w art. 16 ustawy, odbywa się w drodze egzekucji administracyjnej w sposób, przepisany dla publiczno-prawnych pretensyj Skarbu Państwa.

Warszawa, dnia 30 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 574).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) Głabiński.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) Kiernik.

Minister Skarbu

(—) H. Linde.

119.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 18 maja 1923 roku

w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym.

Na zasadzie art. 2 i 4 p. 1 ustawy z dn. 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych Nr. 50, poz. 394 Dz. Ust. Rz. P. postanawiam co następuje:

§ 1. Szkoły zawodowe kształcące męskie i żeńskie oraz odpowiednie kursy podlegają bezpośrednio Kuratorowi tego Okręgu Szkolnego, na którego obszarze się znajdują.

§ 2. Szkoły rzemieślniczo - przemysłowe, szkoły handlowe oraz szkoły zawodowe żeńskie i odpowiednie kursy, podlegają bezpośrednio: na obszarze okręgów szkolnych poznańskiego i pomorskiego — Kuratorowi Okręgu Szkolnego Poznańskiego, na obszarze okręgów szkolnych lwowskiego i krakowskiego — Kuratorowi Okręgu Szkolnego Lwowskiego, na obszarze okręgu szkolnego wołyńskiego — Kuratorowi tegoż okręgu, na obszarze okręgów szkolnych wileńskiego, poleskiego i białostockiego z wyłączeniem z tego ostatniego powiatów: łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, wysokomazowieckiego, kolneńskiego, białostockiego, szczuczyńskiego i bielskiego — Kuratorowi Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

§ 3. Szkoły i kursy wymienione w par. 2, znajdujące się na obszarze okręgów szkolnych: warszawskiego, łódzkiego oraz powiatów: łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, wysokomazowieckiego, kolneńskiego, białostockiego, szczuczyńskiego i bielskiego, następnie średnie szkoły techniczne i agrotechniczne, średnie szkoły przemysłu artystycznego i szkoły kolejowe tudzież odpowiednie kursy na obszarze całego Państwa Polskiego nadto państwowe szkoły przemysłowe we Lwowie i Bydgoszczy i państwowe seminarja dla nauczycieli i nauczycielek szkół zawodowych, podlegają bezpośrednio Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. Zatwierdzanie programów szkół i kursów zawodowych kształ-

cających i postanawianie o zwijaniu takich szkół zastrzeżone jest Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 5. Do zakresu działania Kuratorów Okręgów Szkolnych w odniesieniu do szkół podległych im na zasadzie par. 2 należy:

- 1) przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawie zakładania, przekształcania i zwijania państwowych szkół zawodowych i programów tych szkół oraz w sprawie udzielania zezwoleń na otwarcie prywatnych szkół zawodowych;
- 2) przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego projektu budżetu państwowych szkół zawodowych i asygnowania sum w granicach budżetu;
- 3) przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawach mianowania, przenoszenia i zwalniania dyrektorów i nauczycieli etatowych państwowych szkół zawodowych;
- 4) mianowanie, przenoszenie i zwalnianie nauczycieli kontraktowych, urzędników kontraktowych, instruktorów i urzędników kancelaryjnych państwowych szkół zawodowych;
- 5) zatwierdzanie kierowników i nauczycieli prywatnych szkół zawodowych;
- 6) administrowanie i wizytowanie szkół zawodowych;
- 7) załatwianie spraw Rad Opiekuńczych;
- 8) składanie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego sprawozdań o stanie szkolnictwa zawodowego;
- 9) rozstrzyganie odwołań od orzeczeń i zarządzeń podległych im organów szkolnictwa zawodowego;
- 10) załatwianie wszelkich innych spraw, powierzonych im czasowo przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 6. Szkoła Rolnicza w Białokrynicy podlega bezpośrednio wizytatorowi Liceum Krzemienieckiego na zasadzie Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 sierpnia 1922 r. Nr. 70, poz. 626 Dz. Ust. Rz. P.

§ 7. Co do szkół, wymienionych w par. 2 Kuratorowie Okręgów Szkolnych, na których obszarze szkoły te się znajdują, obowiązani są udzielać wszelkiej urzędowej pomocy tym Kuratorom, którym te szkoły urzędowo podlegają.

§ 8. Przewidziane w powyższych paragrafach zmiany dotychczasowej kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych będą wprowadzane stopniowo odrębnymi zarządzeniami Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 9. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 listopada 1921 r. Nr. 24, poz. 250 Dz. Urz., z dnia 29 maja 1922 r. Nr. 27, poz. 297 Dz. Urz. i z 7 września 1922 r. Nr. 29, poz. 334 Dz. Urz. tracą moc obowiązującą.

Warszawa, dn. 18 maja 1923 r. (L. 7166/III).

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(—) J. Mikułowski - Pomorski.

120.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 28 maja 1923 roku

w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym.

Na zasadzie § 8 rozporządzenia mojego z dn. 18 maja r. b. Nr. 7166/23. D. III, w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym, zarządzam, aby postanowienia, wymienione w §§ 1 i 4 powyższego rozporządzenia, wprowadzić w wykonanie od dnia 1 lipca r. b. na obszarze Okręgu Szkolnego Poznańskiego oraz Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Warszawa, dn. 28 maja 1923 r. (L. 7651/III).

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) J. Mikułowski - Pomorski.

121.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 2 czerwca 1923 roku

do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych w sprawie Statutu i Programu Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego

W sprawie Statutu i Programu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich, istniejących na mocy art. 3 Dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o kształceniu nauczycieli szkół powszechnych w Państwie Polskiem (Dz. Praw P. P. Nr. 14, poz. 185), zarządzam, co następuje:

1. Załączony Statut i Program Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego obowiązuje od pierwszego września 1923 roku.

Egzaminy dla eksternów na terenie Okręgu Szkolnego Krakowskiego, Lwowskiego, Pomorskiego i Poznańskiego winny jednak do końca roku 1923 odbywać się według przepisów dotychczas tam obowiązujących. Nowe przepisy egzaminacyjne dla eksternów (Statut Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego §§ 26—45) wchodzi w życie na wymienionych terenach z dniem pierwszym stycznia 1924 r.*).

2. Z chwilą wejścia w życie załączonego Statutu i Programu znosi się Statut kursów wydziałowych oraz — w tej części, która odnosi się do egzaminów, dla nauczycieli szkół wydziałowych. Przepisy, dotyczące egzaminów kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych, wydane na mocy galicyjskiej Ustawy z dnia 12 czerwca 1907 r., o kształceniu nauczycieli oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych (Dz. u. kr. Nr. 101 z 30 września 1907).

3. Również znosi się na terenie b. zaboru pruskiego obowiązujący obecnie Regulamin egzaminów nauczycieli szkół wydziałowych i rektorów z dnia 1 lipca 1901 roku (Ordnung der Prüfungen der Lehrer an Mittelschulen und der Rektoren U. III C. 2323), oraz rozporządzenie Minister-

*) Program Państwowego Kursu Nauczycielskiego wydaje się osobno.

stwa b. Dzielnicy pruskiej z dnia 6 października 1919 r. Nr. dz. II a, A 5933/19 (Dodatek Nadzw. do Urzęd. Gaz. Szk. Nr. 5/6 z dnia 6 kwietnia 1920 r., poz. 26).

Warszawa, dnia 2 czerwca 1923 r. (L. 5817/I).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) Głabiński.

STATUT

PAŃSTWOWEGO WYŻSZEGO KURSU NAUCZYCIELSKIEGO.

§ 1. Wyższy Kurs Nauczycielski ma na celu pogłębienie zawodowego i naukowego wykształcenia nauczycielstwa szkół powszechnych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb nauczania w wyżej zorganizowanych szkołach powszechnych.

§ 2. Wyższe Kursy Nauczycielskie powstają w poszczególnych okręgach szkolnych za zgodą Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, podlegają zaś bezpośrednio Kuratorjom Okręgów Szkolnych.

§ 3. Na Wyższym Kursie Nauczycielskim przewiduje się następujące grupy naukowe:

I) humanistyczną, II) geograficzno-przyrodniczą, III) fizyko-matematyczną, IV) robót ręcznych i rysunków względnie gospodarstwa domowego, V) śpiewu i wychowania fizycznego.

Szczegółowy wykaz przedmiotów oraz zakres wymagań zawiera Program Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Tworzenie innych grup możliwe jest za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. Wyższy Kurs Nauczycielski może objąć jedną lub więcej grup, wymienionych w § 3. Liczbę i typ grup zatwierdza corocznie Ministerstwo na wniosek Kuratorjum.

§ 5. Każda grupa Wyższego Kursu Nauczycielskiego może liczyć najmniej 30, najwyżej 40 słuchaczy.

W wyjątkowych wypadkach Kuratorja mogą zwracać się do Ministerstwa na podstawie motywowanych wniosków o zezwolenie na tworzenie grupy, złożonej z mniejszej liczby słuchaczy. Maksymalna liczba słuchaczy w grupie nie może być przekroczona.

§ 6. Wyższy Kurs Nauczycielski może posiadać za zezwoleniem Ministra W. R. i O. P. własną szkołę ćwiczeń.

§ 7. Nauka na Wyższym Kursie Nauczycielskim trwa jeden rok.

§ 8. Na Wyższy Kurs Nauczycielski mogą być przyjęci nauczyciele, którzy posiadają pełne kwalifikacje do szkół powszechnych, wykazują uzdolnienia i zamiłowania pedagogiczne oraz złożą wstępne kollokwjum, przy którym okażą, że w ciągu pracy zawodowej pogłębili wiedzę swą i umiejętność nauczania.

Nauczycieli, pracujących w okręgach szkolnych, w których nie wprowadzono drugiego egzaminu nauczycielskiego (kwalifikacyjnego), obowiązuje prócz pełnych kwalifikacyj co najmniej dwuletnia praktyka nauczycielska.

§ 9. Podania o przyjęcie na Wyższy Kurs Nauczycielski nauczyciele składają do Kuratorjum w drodze służbowej corocznie przed dniem 1 marca. Do podania załącza się życiorys, metrykę, świadectwa studjów,

świadcstwa kwalifikacyjne, świadectwo lekarskie o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego oraz deklarację według załączonego wzoru.

Inspektor Szkolny dołącza do podania odpis arkusza nauczycielskiego (tabeli personalnej, wykazu osobistego) oraz szczegółową opinię o kandydacie i wraz z wnioskiem przesyła Kuratorjum do decyzji.

§ 10. Kuratorjum rozstrzyga o dopuszczeniu kandydatów z podległego sobie terenu do wstępnego kolokwjum na Wyższy Kurs Nauczycielski we własnym okręgu.

Sprawa przyjmowania na Wyższy Kurs Nauczycielski kandydatów z innych okręgów szkolnych zostanie uregulowana osobnem rozporządzeniem.

§ 11. Kuratorja mogą organizować kursy wakacyjne, przygotowujące do kolokwjum wstępnego na Wyższy Kurs Nauczycielski na zasadach, które ustali Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 12. Dyrekcja Wyższego Kursu Nauczycielskiego po przeprowadzeniu wstępnego kolokwjum dla kandydatów, dopuszczonych przez Kuratorjum, oraz ewentualnie na mocy wyników kursu przygotowawczego zestawia listę kandydatów, zakwalifikowanych na Wyższy Kurs Nauczycielski i przesyła ją do Kuratorjum.

§ 13. Kuratorjum udziela na mocy upoważnienia Ministerstwa rocznego urlopu kandydatom zakwalifikowanym, którzy zobowiążą się do trzyletniej służby w szkolnictwie państwowem (publicznem) po ukończeniu kursu.

Nauczyciele, którzy w ciągu trwania kursu przestali nań uczęszczać, tracą tem samem urlop.

§ 14. Rada Pedagogiczna grupy kursu, w skład której wchodzi dyrektor i nauczyciele, uczący na danej grupie, współdziała z dyrektorem Wyższego Kursu Nauczycielskiego w układaniu rozkładu zajęć i w organizacji pracy na kursie oraz ustala kwartalne oceny pracy słuchaczy. Na posiedzeniu w końcu roku szkolnego Rada Pedagogiczna uchwała wyniki pracy rocznej na mocy ocen kwartalnych.

Protokoły z posiedzeń Rady Dyrektor kursu przesyła Kuratorjum do wiadomości.

Wnioski Rady Pedagogicznej w sprawie wyłączenia słuchacza z pośród uczestników kursu muszą być zatwierdzone przez Kuratorjum.

§ 15. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego jest ocena roczna przynajmniej dostateczna ze wszystkich przedmiotów działów A i B Programu.

Słuchacz, niedopuszczony do egzaminu na kursie, może zgłosić się do egzaminu w charakterze eksterna najwcześniej po upływie roku.

§ 16. Egzamin końcowy jest pisemny i ustny.

§ 17. Egzamin pisemny ma charakter klauzurowy i polega na opracowaniu dwóch tematów z działu B.

Egzamin ustny składają ci słuchacze, którzy z egzaminu pisemnego otrzymali jedną ocenę niedostateczną. Egzamin ustny obejmuje w zasadzie wszystkie przedmioty działu A i odpowiedniej grupy działu B; słuchacz nie zdaje jednak z przedmiotów działu A, z których ma ocenę pracy rocznej co najmniej dobrą oraz z przedmiotu działu B, z którego ma ocenę roczną co najmniej dobrą i pomyślny wynik egzaminu pisemnego.

§ 18. Przy egzaminie końcowym pod względem formalnym obowiąz-

zują przepisy co do egzaminów dla eksternów zawarte w §§ 29, 30 alinea ostatnie, 33 (z wyjątkiem zarządzeń co do tematu z działu A), 34 (z wyjątkiem zarządzenia co do egzaminu pisemnego z działu A), 35 37, 38 alinea 2, 40 i 44.

§ 19. Bezpośrednio po egzaminie ustnym Komisja Egzaminacyjna ustala ostateczne oceny na podstawie ocen rocznych i wyników egzaminu końcowego. Na świadectwie uwidocznia się również ocenę z działu C, o ile jest przynajmniej dostateczna. Niedostateczna ocena roczna z działu C nie stanowi przeszkody przeciw dopuszczeniu słuchacza do egzaminu końcowego.

§ 20. Po złożeniu egzaminu końcowego absolwenci otrzymują świadectwo według wzoru, ustalonego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Przy równych warunkach świadectwo to daje pierwszeństwo w ubieganiu się o wszelkie stanowiska w szkolnictwie, dla których nie jest przewidziany inny jeszcze specjalny egzamin, oraz prawo do pobierania osobnego dodatku wspomnianego w ustawie o uposażeniu, pod warunkami tam wymienionymi.

§ 21. Słuchacz, reprobowany na egzaminie, może powtórzyć po płynie roku egzamin na kursie na warunkach, zastrzeżonych dla słuchaczy kursu. Odstąpienie lub niestawienie się do egzaminu bez usprawiedliwionych powodów pociąga takie skutki, jak niezdanie. O słuszności motywów decyduje Komisja Egzaminacyjna.

§ 22. Dyrektorów Wyższych Kursów Nauczycielskich oraz nieetatowych kierowników mianuje Ministerstwo W. R. i O. P. na wniosek Kuratora.

Mianowanie nauczycieli odbywa się według zasad, obowiązujących w seminarjach nauczycielskich.

§ 23. Stosunki służbowe i pobory dyrektora i nauczycieli Wyższego Kursu Nauczycielskiego ustala się według norm ustawy o uposażeniu.

Do obowiązków dyrektora i nauczycieli etatowych należy również przeprowadzenie egzaminów końcowych dla słuchaczy kursu.

Nauczyciele płatni od godzin pobierają za egzamin wynagrodzenie, jak za godziny nadliczbowe.

Za powierzoną przez dyrektora opiekę nad grupą Wyższego Kursu Nauczycielskiego nauczyciel jest płatny jak opiekun klasowy w seminarjum nauczycielskiem.

§ 24. Oprócz Wyższych Kursów Nauczycielskich, przeznaczonych z reguły dla nauczycieli urlopowanych, Kuratorja Okręgów Szkolnych mogą organizować za zezwoleniem Ministerstwa dla nauczycieli nieurlopowanych kursy uzupełniające z programem Wyższego Kursu Nauczycielskiego na zasadach analogicznych, jak w Statucie i Regulaminie kursów uzupełniających (Dz. Urz. Nr. 1 z r. 1920, poz. 10 i 11).

§ 25. Prywatnym Wyższym Kursom Nauczycielskim może Ministerstwo udzielić prawa wydawania świadectw równoważnych ze świadectwami ukończenia państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich.

Egzamin końcowy na takich kursach może odbywać się przed Komisją złożoną z kierownika i nauczycieli kursu pod przewodnictwem delegata Ministerstwa według przepisów egzaminów dla eksternów.

Przepisy egzaminacyjne dla eksternów.

§ 26. Do egzaminów na Wyższym Kursie Nauczycielskim w charakterze eksternów mogą być dopuszczeni nauczyciele, posiadający pełne kwalifikacje do szkół powszechnych i najmniej trzyletnią praktykę nauczycielską, oraz za każdorazowym zezwoleniem Kuratorjum, osoby bez praktyki nauczycielskiej, które przedstawią świadectwo ukończenia szkoły średniej i dowody co najmniej dwuletnich skutecznych studjów akademickich w charakterze studenta.

Za dowody skuteczności studjów uważa się świadectwa egzaminów rocznych, względnie na wydziałach, na których nie ustanowiono takich egzaminów, świadectwa kolokwjalne. W razach wątpliwych decyduje Kuratorjum.

§ 27. Egzaminy dla eksternów odbywają się przy Wyższych Kursach Nauczycielskich dwa razy do roku, w połowie lutego i października.

§ 28. Podanie o dopuszczenie do egzaminu nauczyciel czynny składa w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego w terminie zimowym najdalej do dnia 1 stycznia, w terminie jesiennym zaś najdalej do dnia 1 września.

W podaniu należy wymienić, z jakiej grupy naukowej petent pragnie składać egzamin oraz dołączyć:

- a) życiorys własnoręcznie napisany,
- b) metrykę,
- c) dowody posiadanych studjów i kwalifikacyj zawodowych,
- d) nienaklejoną fotografię, zaopatrzoną własnoręcznym podpisem kandydata, poświadczoną przez władze szkolne lub administracyjne,
- e) opłatę, której wysokość określi osobne rozporządzenie.

Inspektor Szkolny po dołączeniu odpisu arkusza nauczycielskiego (tabeli personalnej, wykazu osobistego), przesyła podanie swemu Kuratorjum do decyzji. Podania nauczycieli, dopuszczonych do egzaminów, Kuratorjum przesyła dyrekcji Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Okręgom Szkolnym, w których nie ma Wyższego Kursu Nauczycielskiego, Ministerstwo może wyznaczyć komisję egzaminacyjną przy jednym z istniejących Wyższych Kursów Nauczycielskich.

Osoby, nie będące czynnymi nauczycielami, składają podania bezpośrednio do Kuratorjum, w którym znajduje się Wyższy Kurs Nauczycielski.

Oprócz wyżej wymienionych załączników osoby te przedkładają jeszcze świadectwo uzdolnienia fizycznego do zawodu.

§ 29. Egzamin ustny każdego kandydata przeprowadza komisja egzaminacyjna, w skład której wchodzi: delegat Kuratorjum jako przewodniczący, dyrektor Wyższego Kursu Nauczycielskiego oraz egzaminatorowie poszczególnych przedmiotów danej grupy, powołani przez Kuratorjum na rok, przede wszystkim z grona nauczycieli Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Delegatem Kuratorjum może być mianowany dyrektor Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Kuratorjum może za zezwoleniem Ministerstwa powołać do Komisji egzaminacyjnej egzaminatorów z przedmiotów, które nie są przedmiotami nauki na kursie.

§ 30. Egzamin eksternów składa się z trzech części:

- a) lekcji próbnej,
- b) egzaminu pisemnego,
- c) egzaminu ustnego.

Dopuszczenie do egzaminu pisemnego zależy od uznania lekcji próbnej przynajmniej za dostateczną, do ustnego zaś od uznania egzaminu pisemnego za dostateczny.

Niedostateczny wynik wypracowań rozstrzyga o niedostatecznym wyniku egzaminu pisemnego.

§ 31. Lekcja próbna jednogodzinna odbywa się w szkole powszechnej w obecności dwu członków Komisji Egzaminacyjnej oraz Kierownika szkoły.

Temat lekcji przewodniczący komisji podaje do wiadomości eksterna na dzień naprzód po porozumieniu się z Kierownikiem szkoły i członkami komisji.

Lekcja próbna może być w wypadkach wyjątkowych powtórzona, o ile komisja egzaminacyjna stwierdzi, że warunki pierwszej lekcji były specjalnie niekorzystne dla kandydata.

Eksterni bez praktyki nauczycielskiej obowiązani są do przeprowadzenia dwóch lekcji próbnych po jednej z każdego przedmiotu programowe danej grupy.

§ 32. Egzamin pisemny ma charakter klauzurowy i polega na jednej pracy z przedmiotów pedagogicznych (dział A) i dwóch pracach z dwu przedmiotów obranej grupy (dział B).

§ 33. Dyrekcja kursu przesyła do Kuratorjum na miesiąc przed terminem egzaminu ustalone w porozumieniu z egzaminatorami odpowiednich przedmiotów wnioski w sprawie tematów egzaminu pisemnego, a mianowicie: trzy tematy z przedmiotów pedagogicznych (dział A) i po trzy tematy z każdego przedmiotu programowego (działu B).

Zamiast tematów z jednego z przedmiotów grup: geograficzno-przyrodniczej, robót ręcznych i rysunku, względnie gospodarstwa domowego, Dyrekcja może przysłać Kuratorjum wnioski w sprawie tematów egzaminu praktycznego, który zastąpi w tym przedmiocie egzamin pisemny. Z drugiego przedmiotu tejże grupy musi być wtedy egzamin pisemny.

Kuratorjum zatwierdza 2 tematy z grupy przedmiotów pedagogicznych, po 2 tematy z każdego przedmiotu grupy humanistycznej oraz po jednym temacie z każdego przedmiotu grup pozostałych. Wybór jednego z dwu tematów pedagogicznych i humanistycznych przysługuje kandydatom.

§ 34. Klauzurowy egzamin pisemny z działu A odbywa się jednocześnie we wszystkich grupach. Czas trwania egzaminu pisemnego dla przedmiotów grupy humanistycznej i praktycznego dla robót ręcznych wynosi 5 godzin, dla przedmiotów innych grup i wypracowania z działu A 3 godziny. Pauz urządzać nie wolno. Niedopuszczalne jest używanie przy egzaminie pomocy naukowych, niedozwolonych przez komisję.

Odpowiedzi pisemne oceniają dwaj egzaminatorowie, zwracając uwagę także na czystość i poprawne władanie językiem polskim, drogą ustalenia jednej z przyjętych czterech ocen: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie i niedostatecznie. W razie wątpliwości rozstrzyga przewodniczący. Ocena pierwszego recenzenta winna być umotywowana.

§ 35. Komisja ma prawo odsunąć kandydata od dalszego egzaminu z powodu zachowania się sprzecznego z przepisami egzaminacyjnymi; w wypadkach wyjątkowych Komisja może zarządzić ponowne wykonanie prac pisemnych.

§ 36. Egzamin ustny obejmuje wszystkie przedmioty, należące do działu A i B Programu Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

§ 37. Egzamin ustny odbywa się grupami po 4—8 osób dziennie w obecności całej komisji.

Czas trwania ustnego egzaminu jednego kandydata nie powinien przenosić dwu godzin, jednorazowa odpowiedź zaś 40 minut.

Kolejność przedmiotów egzaminu wyznacza przewodniczący Komisji.

§ 38. Oceny egzaminu ustnego i ostateczny rezultat egzaminów na mocy wyników wszystkich części (§ 30 a, b, c) ustala Komisja na posiedzeniu bezpośrednio po zakończeniu egzaminu ustnego.

Uchwały Komisji Egzaminacyjnej zapadają większością głosów, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego. Przewodniczącemu przysługuje prawo zgłoszenia *vet* w sprawach uchwał komisji i wstrzymania ich ważności aż do rozstrzygnięcia Kuratorjum.

§ 39. Po złożeniu egzaminu eksterni otrzymują we właściwej drodze służbowej świadectwa według wzoru ustalonego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Co do uprawnień świadectw eksternów obowiązuje § 20 alinea 2.

Osoby, które otrzymują świadectwo z Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego bez uprzedniej praktyki nauczycielskiej (§ 26), winny dla pozyskania przywilejów, zastrzeżonych w § 20, złożyć dodatkowo drugi egzamin nauczycielski (kwalifikacyjny), do którego mogą być dopuszczone już po roku praktyki, w okręgach szkolnych zaś, w których nie wprowadzono dotychczas drugiego egzaminu nauczycielskiego, osoby te winny odbyć jednoroczną praktykę nauczycielską.

§ 40. Po zakończeniu egzaminu dyrektor kursu przesyła listę reprobowanych wprost do Ministerstwa, całe sprawozdanie zaś do swego Kuratorjum.

Prace pisemne i protokoły egzaminacyjne przechowuje się w aktach Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

§ 41. Odstąpienie lub niestawienie się do egzaminu bez usprawiedliwionych powodów pociąga takie skutki, jak niezdanie. O słuszności motywów niestawienia się decyduje Kuratorjum, któremu ekstern podlega; przy odstąpieniu od egzaminu rozstrzyga komisja, czy egzamin uznaje się za niebyły (jeżeli powody były uzasadnione, a wynik egzaminu jeszcze nieodecydowany), czy też kandydata należy uznać za reprobowanego. Opłaty nie zwraca się w żadnym wypadku.

§ 42. Ocena niedostateczna z którejkolwiek z trzech części egzaminu (§ 30) pociąga za sobą reprobowanie kandydata na przeciąg roku.

§ 43. Egzamin można wyjątkowo powtórzyć po raz trzeci, ale tylko za zezwoleniem Ministerstwa.

§ 44. Kandydaci, którzy pragną rozszerzyć egzamin na drugą grupę naukową lub język niepolski, względnie jeden przedmiot techniczny w zakresie odpowiedniego programu z działu B, nie powtarzają egzaminu z działu A.

§ 45. Członkowie Komisji egzaminacyjnej otrzymują za egzaminy eksternów wynagrodzenie ze Skarbu Państwa.

DEKLARACJA.

Prosząc o przyjęcie na Wyższy Kurs Nauczycielski w.....
....., **niniejszem zobowiązuję się:**

- 1) kształcić się specjalnie w grupie naukowej.....
- 2) przestrzegać regulaminu Wyższego Kursu Nauczycielskiego;
- 3) nie obejmować bez porozumienia z Dyrekcją Kursu żadnych zajęć ubocznych;
- 4) pracować w szkolnictwie państwowem (publicznem) niezależnie od zobowiązania, przyjętego z powodu pobierania stypendjum w czasie studjów seminarjalnych, przynajmniej w przeciągu lat trzech od ukończenia Kursu.

W razie uznanej przez Ministerstwo niemożności dotrzymania zobowiązań ograniczyłyby się one do zwrotu poborów, otrzymanych w czasie pobytu na Kursie.

nauczyciel szkoły..... klasowej w.....

kierownik.....

w powiecie.....

W..... dnia..... 192... roku.

122.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 4 czerwca 1923 roku

w sprawie przejęcia administracji Czernichowa.

Na zasadzie paragrafu 3 rozporządzenia z dn. 18/V 1923 r. Nr. 7166/23. D. III. w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowem zarządzam, aby z dniem 1 lipca r. b. administracja Szkoły Rolniczej w Czernichowie przejęta została przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Warszawa, dn. 4 czerwca 1923 r. (L. 7848/III).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) Głabiński.

123.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 22 czerwca 1923 r.

w sprawie przejęcia przez Ministerstwo administracji Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy.

Na zasadzie paragrafu 3 rozporządzenia z dn. 18/V 1923 r. Nr. 7166/23. D. III. w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowem za-

zaznaczam, aby z dniem 1 lipca r. b. administracja Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy przejęta została przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Warszawa, dn. 22 czerwca 1923 r. (L. 8805/III).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) Głębiński.

124.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 12 lipca 1923 roku

w sprawie reorganizacji Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy.

Uzupełniając rozporządzenie o reorganizacji Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy z dnia 23 marca 1923 r. L. 4667/23. D. III. zarządzam aby nazwa „Państwowa Szkoła Przemysłowa w Bydgoszczy” obowiązywała, dla podlegającej reorganizacji Państwowej Szkole Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy już od dnia 1 sierpnia 1923 roku.

Warszawa, dn. 12 lipca 1923 roku (L. 9809/III).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) Głębiński.

125.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 12 lipca 1923 roku

w sprawie otwarcia Wydziału Przemysłów Rolnych w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy.

Na zasadzie rozporządzenia z dnia 23 marca 1923 r. L. 4667/23 D. III, w sprawie reorganizacji Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Rzecz. Polsk. z dnia 15 kwietnia 1923 r. Nr. 7 (108), zarządzam otwarcie Wydziału Przemysłów Rolnych w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy z początkiem roku szkolnego 1923/24.

Wydział ten ma być uczelnią techniczną, należącą do kategorii szkół zawodowych średnich i jest przeznaczony dla kształcenia techników dla przemysłów rolnych, zajmujących się przerobem buraków, ziemniaków i zboża.

Na Wydział ten mogą być przyjmowani kandydaci, posiadający świadectwo ukończenia 4 klas państwowej, albo prywatnej, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego szkoły średniej ogólnokształcącej, albo 7-miu klas publicznej szkoły powszechnej, lub posiadający świadectwo ukończenia równorzędnej ilości klas innych szkół ogólnokształcących, uznanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a również świadectwo ukończenia szkoły rzemieślniczo-przemysłowej. Najwyższy wiek przyjmowania — 17 lat. Kandydaci składają egzamin wstępny ustny i piśmienny z języka polskiego, matematyki, oraz egzamin z rysunków odręcznych.

Kurs nauki na tym Wydziale trwa 4 lata, przytem do okresu tego zalicza się czas obowiązkowej szkolnej dłuższej praktyki w zakładach przemysłowych.

Po odbyciu szkolnej praktyki zawodowej i ukończeniu kursu nauk, oraz złożeniu końcowego egzaminu ogólnego, uczeń otrzymuje tymczasowe świadectwo z ukończenia nauk na Wydziale. Po odbyciu następującej potem praktyki rocznej w obranej specjalności, absolwent składa sprawozdanie z tej praktyki i poddawany jest egzaminowi praktycznemu, przyczem w razie uznania go za dojrzałego do wykonywania zawodu, otrzymuje świadectwo ostateczne i tytuł „technik przemysłów rolnych“.

Szczegóły organizacji naukowej i administracyjnej Wydziału określi statut.

Warszawa, dnia 12 lipca 1923 roku (L. 9810/III).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) Głabiński.

126.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 13 lipca 1923 roku

v. sprawie otwarcia przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy rocznego kursu grafiki przemysłowej.

Na zasadzie rozporządzenia z dnia 23 marca 1923 r. L. 4667/23 D. III w sprawie reorganizacji Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 15.IV. 23 roku Nr. 7 (108), zarządzam otwarcie z początkiem roku szkolnego 1923/24 w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy kursu grafiki przemysłowej.

Kurs ten jest przeznaczony dla kształcenia pracowników technicznych dla przemysłu graficznego.

Na kurs ten mogą być przyjmowani uczniowie rzeczywiści i wolni. Na uczniów rzeczywistych przyjmowani są kandydaci w wieku do lat 19, którzy posiadają świadectwo ukończenia 4 klas szkoły średniej ogólnokształcącej, lub 7-miu klas publicznej szkoły powszechnej, lub też równorzędnej ilości klas innych szkół ogólnokształcących, uznanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oraz pełnej szkoły rzemieślniczo-przemysłowej, po złożeniu egzaminu wstępnego z języka polskiego, matematyki i rysunków odręcznych.

Uczniowie wolni są przyjmowani bez ograniczenia wieku i cenzusu szkolnego, wymaganego dla uczniów rzeczywistych, powinni jednak posiadać co najmniej roczną praktykę w dziedzinie sztuki graficznej. Nauka na kursie trwa jeden rok szkolny od dnia 15 września do dn. 15 czerwca i dzieli się na dwa półrocza z dniem 1 lutego jako terminem, rozgraniczającym oba półrocza. Półrocze pierwsze poświęcone jest na przygotowanie ogólne, półrocze drugie na wyspecjalizowanie w obranej gałęzi grafiki (fototechnika, typografia, litografia).

Uczniowie rzeczywisci otrzymują świadectwo ukończenia kursu, uczniowie wolni świadectwo uczęszczania. Uczniowie wolni po wykazaniu drogą egzaminu dodatkowego z zakresu 4 klas wiadomości, objętych cenzusem

dla uczniów rzeczywistych (w przedmiotach: język polski, historia, geografia, matematyka i przyroda), mogą otrzymać świadectwo ukończenia kursu jak uczniowie rzeczywisci.

Warszawa, dnia 13 lipca 1923 r. (L. 9828/III).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) Głabiński.

127.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 13 lipca 1923 roku

w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym.

Na zasadzie § 8 rozporządzenia z dnia 18 maja r. b. L. 7166/23 D. III, w sprawie zmian w administrowaniu szkolnictwem zawodowym, zarządzam, aby postanowienia wymienione w par. 1 i 4 powyższego rozporządzenia, wprowadzić w wykonanie od dnia 1 września r. b. na obszarze Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Warszawa, dnia 13 lipca 1923 r. (L. 9966/23 D. III).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) Głabiński.

128.

INSTRUKCJA

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydana w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie udzielania pożyczek na budowę i przebudowę prywatnych szkół zawodowych.

1. Kredyty będą udzielane gminom, a w wyjątkowych wypadkach i instytucjom społecznym, utrzymującym szkoły zawodowe, pod warunkiem przedstawienia przez te instytucje odpowiedniego zabezpieczenia majątkowego;

- a) na dokończenie rozpoczętych budynków szkolnych,
- b) na dobudowę, nadbudowę i przebudowę budynków szkolnych,
- c) na remont budynków szkolnych, i
- d) na budowę nowych budynków na pomieszczenie szkół zawodowych.

2. Kredyty nie mogą być udzielane na nabycie gruntów pod zabudowania, na boiska i ogrody szkolne.

3. Ubiegający się o pożyczkę winien przedłożyć:

- a) arkusz posiadłości gruntowej, względnie wypis hipoteczny, stwierdzający dowodnie przestrzeń gruntu użytego, lub mającego być użytym pod budowę,
- b) wypis hipoteczny, względnie poświadczenie Urzędu Hipotecznego, stwierdzający stan obciążenia,
- c) plan szkicowy i kosztorys wstępny zamierzonej budowy względnie remontu. Po przyznaniu pożyczki winny być przedstawione plany i kosztorysy sporządzone w sposób przepisany w danej miejscowości,
- d) przy nadbudowach, budowach, przebudowach i remontach oszacowanie realności, przy nowych budowach oszacowanie wartości gruntu budowlanego,

e) wreszcie winien ubiegający się o kredyt wykazać się, że posiada na cele budowy własnego kapitału przynajmniej 20 proc.

Zakupione materiały i plac pod budowę mogą być zaliczone, jako posiadany kapitał.

Instytucje finansowe, udzielające pożyczek, mogą sprawdzać podania stron przez swego rzeczoznawcę, kosztem ubiegającego się o pożyczkę.

Wysokość wynagrodzenia za dokonanie sprawdzeń oznacza Komisja Pożyczkowo - Budowlana.

Grunt, zajęty pod budowę, nie może w żadnym wypadku być przyjęty wyżej, niż 20 proc. kosztów zamierzonej budowy.

4. Podania należy wnosić do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za pośrednictwem odnośnych Kuratorów Okręgów Szkolnych, w wypadkach zaś, gdy Szkoły podlegają bezpośrednio zarządowi Ministerstwa — do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

5. Pożyczek udzielają powołane do tego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu instytucje finansowe na podstawie uchwał Komisji Pożyczkowo - Budowlanej, która zostaje utworzona przy Departamencie Szkolnictwa Zawodowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

6. W skład Komisji Pożyczkowo - Budowlanej wchodzi: obok Dyrektora Departamentu Szkolnictwa Zawodowego, względnie osoby przez niego wyznaczonej, jako przewodniczącego, stale wyznaczeni przedstawiciele:

1) Ministra Skarbu;

2) Wydziału Budownictwa Szkolnego przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, i

3) Tej instytucji finansowej, za pośrednictwem której pożyczki są udzielane.

Równocześnie z przedstawicielami zostają wyznaczeni ich zastępcy.

Uchwały zapadają na wniosek Departamentu Szkolnictwa Zawodowego jednogłośnie. W razie nieporozumienia między członkami Komisji rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

7. Pożyczki na cele wymienione w p. 1 udzielane będą na warunkach następujących:

Pożyczki udziela się w złotych na podstawie kosztorysów, sporządzonych bądź również w złotych, bądź w markach polskich przeliczonych na złote w/g kursu określonego przez Ministra Skarbu dla 6 proc. złotych bonów skarbowych.

Przyznana pożyczka, określona w złotych, wypłaconą będzie w markach w przeliczeniu na złote w/g kursu złotego w dniu dokonania wypłaty.

W ten sposób dług będzie zaksięgowany w złotych polskich.

Pożyczki będą spłacane Skarbowi Państwa Polskiego w ciągu lat 15 przy zastosowaniu powyższych zasad. W wypadkach zasługujących na uwzględnienie, pożyczka może być udzielona na termin dłuższy, do lat 40-tu. Pierwsza rata pożyczki wraz z odsetkami za czas ubiegły będzie wpłacona przez dłużnika na rachunek Skarbu Państwa w trzecim roku kalendarzowym po przyznaniu pożyczki. Pożyczki będą spłacane równymi ratami rocznymi, uiszczanymi wraz z odsetkami, należnymi do dnia 31 grudnia tego roku, w którym spłata odnośnej raty następuje: kalendarzowy termin

wpłaty kwoty należnej, tytułem raty wraz z odsetkami, określony będzie przy udzielaniu pożyczki.

Oprocentowanie udzielonych pożyczek będzie wynosiło niezależnie od 1 proc. (jeden procent) prowizji wstępnej, 2 proc. (dwa procent) w stosunku rocznym, o ile pożyczka zostaje udzieloną gminie i 3 proc. (trzy procent) we wszystkich innych wypadkach.

Powołana instytucja finansowa przyjmuje odpowiedzialność za udzielone pożyczki, polegającą na tem, że wszystkie udzielone przez nie kredyty pozostaną w terminie spłacone.

8. Wypłata przyznanych pożyczek następuje po załatwieniu wszystkich formalności, jakie są związane z jej udzieleniem, w miarę postępu budowy i zakupu materiałów budowlanych.

W wypadkach wyjątkowych mogą być wypłaty uskuteczniiane na podstawie specjalnej uchwały Komisji Pożyczkowo - Budowlanej i przed załatwieniem wszelkich formalności. Instytucja finansowa, wydająca pożyczkę, winna jednak w tym wypadku oznaczyć sposób tymczasowego zabezpieczenia sum wypłaconych.

W razie jeżeli gmina, korzystająca z ulg procentowych zamierza ustąpić budynek osobie, której nie przysługuje prawo do ulg, to zezwolenie na takie przeniesienie własności, może być udzielone tylko pod warunkiem, że równocześnie nabywca zezna w dodatkowej deklaracji, że zgadza się na podwyższenie stopy procentowej z 2 proc. na 3 proc.

Komisji Pożyczkowo - Budowlanej przysługuje prawo odmówić zezwolenia na przeniesienie prawa własności bez podania motywów, a to pod rygorem natychmiastowej przedterminowej spłaty udzielonej pożyczki.

Rygor taki musi być zastrzeżony przy udzielaniu pożyczki w skrypcie dłużnym, a ewentualnie i w kaucyjnym zapisie hipotecznym.

9. Wszystkie udzielone pożyczki muszą być zabezpieczone kaucją hipoteczną względnie inną gwarancją według uznania instytucji finansowej, wypłacającej pożyczkę do czasu uskutecznienia hipotecznego wpisu kaucyjnego.

Uwaga: O ile ubiegający się o pożyczkę z powodu braku hipoteki nie może przedstawić wpisu hipotecznego, ani dokonać wpisu kaucyjnego, winien się zobowiązać do natychmiastowego wystąpienia, jak tylko to będzie możliwe, o wywołanie hipoteki, co należy zaznaczyć w skrypcie dłużnym.

10. Otrzymujący pożyczkę podpisują skrypt dłużny po dostarczeniu zabezpieczenia w myśl p. 9.

11. Instytucjom finansowym, udzielającym pożyczek, przysługuje wobec dłużników prawo wszechstronnego nadzoru w najszerszym tego słowa znaczeniu, zarówno pod względem technicznym, jak i finansowym.

12. Instytucje finansowe, powołane zgodnie z niniejszą instrukcją do udzielania pożyczek budowlanych, pobierają za spełnianie przez siebie czynności niezależnie od 1 proc. prowizji wstępnej, 1 proc. (jeden procent) w stosunku rocznym od udzielonych pożyczek.

Warszawa, dnia 28.V 1923 r. (L. 7615/23 D. III)

Kierownik

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) J. Mikułowski-Pomorski.

Minister Skarbu

(—) Grabski.

129.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

do wszystkich Władz, Urzędów i Szkół Państwowych, podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w sprawie święta sadzenia drzew.

Dnia 7 października 1921 r. Sejm Ustawodawczy uchwalił dwie rezolucje treści następującej:

„Wzywa się Rząd, aby wprowadził obowiązkowo w szkołach święto sadzenia drzew na wiosnę i w jesieni“.

oraz:

„Wzywa się Rząd, a szczególnie Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych do bezpłatnego dostarczania, w miarę możliwości, z lasów i szkółek państwowych, sadzonek i palików do obsadzania dróg“.

Ustępy 1—5 art. 18 Ustawy z dnia 7 października 1921 r. (Dz. Ust. z dnia 12 listopada 1921 r. Nr. 89, poz. 656) o przepisach porządkowych na drogach publicznych, brzmią:

„Wzdłuż wszystkich dróg publicznych, państwowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, wszędzie, gdzie tylko warunki miejscowe na to pozwalają, należy posadzić i utrzymywać rzędy drzew, o ile można, owocowych, lub żywopłoty.

Sadzenie, utrzymywanie i użytkowanie drzew przydrożnych należy do zarządów drogowych.

W razie zaniedbania powyższego obowiązku przez zarządy drogowe, wyższe instancje samorządowe, względnie województwa (art. 3) mogą zarządzić obsadzenie dróg drzewami na koszt niedbanych zarządów drogowych.

Zarządy drogowe sadzą drzewa bądź na koronie drogi, bądź za rowami, na pasach gruntu, stanowiących własność drogi, lub pozostawionych przez właścicieli przydrożnych gruntów, wolnymi od uprawy, w myśl art. 11 niniejszej ustawy.

Na drogach gminnych, na których powiatowy Związek Samorządowy nie ustanowił tego pasa (art. 11 ust. 2), obsadzanie dróg za rowami jest obowiązkiem właścicieli gruntów przydrożnych, którzy posadzone drzewa utrzymują i użytkują.

Według ustępu 1—3 art. 11 tejże ustawy, właściciele gruntów, przyległych do dróg, winni pozostawić bezpłatnie w celu sadzenia drzew przydrożnych, wolne od uprawy pasy gruntów, szerokości 75 cm. od zewnętrznego brzegu rowu, lub stopy nasypu, o czym orzeka samorząd wojewódzki, względnie wojewoda dla dróg wojewódzkich i powiatowych, a Powiatowy Związek Samorządowy—dla dróg gminnych.

Powołując się na okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30/I 1922 r. Nr. 807/I (Dz. Urz. Nr. 13/82, poz. 127), polecam pp. Kuratorom i Inspektorom zdanie do dnia 15 września b. r. sprawozdania, co do tej pory zrobiono w celu zaprowadzenia święta sadzenia drzew przez młodzież szkolną we wszystkich publicznych szkołach powszechnych, oraz polecam opiekę nad organizacją tego święta na przyszłość.

Polecam pp. Kuratorom i Inspektorom dopilnowanie wykonania poprzedniego i niniejszego okólnika, a w tym celu kierownicy (czki) szkół powszechnych corocznie składać będą treściwe sprawozdanie o przebiegu święta i wynikach sadzenia tegorocznego i poprzednich, Inspektorom szkolnym, którzy ze swego okręgu inspekcyjnego złożą sprawozdanie Kuratorowi Okręgu Szkolnego.

Pp. Kuratorowie do 1 lutego każdego roku prześlą Ministerstwu sprawozdanie ze swego okręgu, przedstawiając Inspektorów i Kierowników (czki) szkół, którzy się specjalnie wyróżnili w gorliwym urządzaniu święta sadzenia drzew.

Przy wykonaniu niniejszego okólnika polecam kierować się następującymi wskazaniem:

1. Inicjatywę urządzania świąt sadzenia drzew powinni dawać z reguły kierownicy (czki) szkół powszechnych. W miastach, będących siedzibą Inspektorów Szkolnych, Inspektorowie, po porozumieniu z właściwymi władzami i czynnikami społecznymi, dają inicjatywę w urządzaniu święta dla wszystkich szkół, po uprzedniej aprobacie planu święta przez Kuratorium Okręgu Szkolnego.

2. Ponieważ na urządzenie tego święta nie będą asygnowane specjalne kredyty, kierownicy szkół muszą (z pomocą wszystkich nauczycieli) urządzić to święto w porozumieniu z miejscowymi władzami państwowymi (starostwem, zarządem drogowym, zarządem dóbr i lasów państwowych), samorządowymi (sejmikami powiatowymi, zarządem gminnym, magistratem), oraz czynnikami społecznymi (towarzystwami i kółkami rolniczymi i ogrodniczymi, miejscowym proboszczem, okolicznym ziemiaństwem, działaczami społecznymi i t. p.).

Inspektorowie i kierownicy szkół winni się starać wykazać powyższemu czynnikom całą wagę społeczną święta sadzenia drzew i wyniki, osiągnięte w państwach na zachodzie. W razie niemożliwości uzyskania sadzonek i palików od zarządu dóbr i lasów państwowych, lub od zarządu drogowego, należy pobudzić ofiarność okolicznego ziemiaństwa i właścicieli ogrodów, stowarzyszeń rolniczych i ogrodniczych oraz rodziców dzieci, biorącej udział w uroczystości. Na pokrycie kosztów sprowadzenia drzewek można ogłosić składkę dobrowolną rodziców dzieci.

3. Gdyby wszystkim szkołom nie udało się dostać odpowiedniej ilości drzewek dla wszystkich dzieci, święto sadzenia drzew należy urządzić obowiązkowo dla części starszych dzieci, w stosunku do ilości uzyskanych sadzonek. Przy następnych świątach sadzenia drzew należy starać się o to, by każde dziecko brało w niem czynny udział podczas swego pobytu w szkole.

4. Każde dziecko opiekuje się jednym drzewkiem, i rzeczą kierowników szkół i nauczycieli jest objaśnić i wpoić w młodzież poczucie wagi, obowiązku i piękna tej opieki ze względu na ukochanie przyrody, a nade wszystko swej ziemi rodzinnej, jej piękna i pożytku.

5. Kierownicy szkół w porozumieniu z miejscowym zarządem drogowym, lub gminą (magistratem), względnie z miejscowym proboszczem, wybiorą miejsce odpowiednie do obsadzenia (drogi, ogrody szkolne i publiczne, cmentarze i t. p.) i gatunki drzew, mające się zasadzić, oraz porozumieją się z miejscowym proboszczem, co do ogłoszenia daty i miejsca święta oraz o poświęcenie drzewek.

6. Święto drzew winno być połączone, o ile możliwości, z zabawą dla dzieci, a do współudziału w jej zorganizowaniu należy zaprosić miejscowe czynniki społeczne i okoliczną ludność.

7. Święto sadzenia drzew odbywać się winno między 1 kwietnia a 3 maja każdego roku. Szczególnie wskazanym jest okres Wielkiejnocy, jeżeli już jest dostatecznie ciepło, oraz dzień 3 maja, gdyż można tę uroczystość połączyć ze świętem narodowym. W jesieni można uroczystość urządzać między 25 września, a 25 października każdego roku. Dzień ten wolny będzie od nauki.

8. Szczegółowe wskazówki zawiera załącznik do Nr. 14 Dz. Urz. Warszawa, dnia 17 kwietnia 1923 r. (L. 5455/III).

Kierownik

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) J. Mikułowski-Pomorski.

ZAŁĄCZNIK

do okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 17 kwietnia 1923 r.

w sprawie „Święta sadzenia drzew“.

Wskazówki techniczne.

Miejscami publicznymi, najodpowiedniejszymi do sadzenia, są przede wszystkim drogi, następnie cmentarze kościelne i grzebalne oraz ogrody i na koniec nieużytki. Przy drodze sadzimy drzewka za rowem, a jeżeli to niemożliwe, wtedy układamy przy każdym drzewku, od strony drogi, duży kamień, który następnie pobielamy. Kamień nie powinien się dotykać drzewka. W okolicach, gdzie niema kamieni, w celu zabezpieczenia drzewka, kopujemy od strony drogi zagłębienie, które zarazem zbiera wodę deszczową, a ziemię z niego usypujemy obok w kopczyk. Palik dla ochrony drzewka od koni i pługów, obrabiających pole, powinien być wbity od strony pola. Na pastwiskach i wygonach ochraniały drzewko (w tym wypadku powinno ono mieć wysokość przynajmniej dwóch metrów) trzema palikami, które, przeplecione wikliną, tworzą opłotek, zabezpieczając roślinę przed objedzeniem przez inwentarz; podobnym środkiem ochronnym jest również obwiązanie drzewka gałęziami tarniny.

Przed sadzeniem drzew wzdłuż drogi, należy niepotrzebnie wijące się i krzywe drogi uregulować i o ile możliwości sprostować. Celem zasadzenia drzew w równych rzędach, miejsca na doły oznaczać należy palikami, zabitemi w równych odstępach od siebie.

Drzewka powinny być sadzone naprzeciwko siebie, po dwóch stronach drogi, w kwadrat, nie bliżej jednak siebie, jak ośm metrów, by nie zacięniały zbyt wiele pola. Przy drogach węższych, jak ośm metrów, sadzić należy drzewka „w mijanego“, t. j. w środku przestrzeni, między drzewkami, z drugiej strony drogi. W okolicach błotnistych sadzić trzeba drzewa przy drodze tylko jednym rzędem, od strony północnej, lub wschodniej.

Doły pod drzewka należy kopać starannie, okrągło, a przy rowach—półkolisto, o głębokości i szerokości w ziemiach cięższych 60 na 60 centymetrów, a w ziemiach lżejszych—90 na 90 cm. Nad dołem przygotować należy ziemię do zasypiania sadzonego drzewka. Powinna ona być rozpułchniona, wolna od kamieni, perzu i użyźniona kompostem, szlaniem odleżałym, lub w jego braku, wierzchnią warstwą ziemi z sąsiedniego pola i podsłóbkami z przydrózków i rowów. Dołek zasypujemy tą ziemią tyle tylko, by się zmieściły korzenie drzewka, i twardo udeptujemy. Paliki, po zaostrzeniu ich na grubszym końcu i przybiciu nad łanem zaostrzeniem poprzeczki, dla utrudnienia wyciągnięcia ich z ziemi, wbić należy w dno dołu na 30 cm. głęboko, w odległości 10 cm. od środka dołu, w stronę pola. Dobrze jest palik opalić w miejscu, gdzie ma wystawać z ziemi, gdyż tutaj najprędzej się psuć zaczyna. Palik powinien być grubu u dołu na 3 palce, okorowany i równy, bez kantów, szczególnie na ucięciu wierzchołka, tak długi, jak pień drzewka, jednak paliki krótsze też mogą być z korzyścią użyte.

Drzewka na obsadzenie określonej przestrzeni wybieramy jednego gatunku.

Niekiedy bierzemy dwa gatunki, ale sadzimy je na każdej stronie drogi naprzemian. Przy sadzeniu „w mijanego“ wybieramy $\frac{2}{3}$ drzewek jednego gatunku (x), a $\frac{1}{3}$ drugiego (o) i sadzimy naprzemian, jak wzór:

x x o x x o
x o x x o x x

Ponieważ posiadamy w kraju mało sadzonek, hodowanych specjalnie dla obsadzenia dróg, trzeba narazie brać ze szkółek rządowych leśnych, dworskich i innych, sadzonki drzew uszlachetnionych, jakie na miejscu się znajdują, a nawet piękniejszych dzikich. Należy starać się o zakładanie przy szkołach wiejskich, parafjach, gminach i na gruntach prywatnych specjalnych szkółek drzew przydrożnych.

Grunta mokre i zimne powinny być obsadzone na wiosnę, lżejsze i suchsze—na jesieni. Porę na sadzenie należy wybierać ciepłą i pogodną, a więc na wiosnę w kwietniu, w jesieni—w październiku. Gatunki drzew powinno się wybierać jaknajwięcej pożyteczne i odporne. Akacje, brzozy, brzozy, dęby, orzechy, morwy, drzewa owocowe i iglaste powinno się sadzić tylko na wiosnę. Na glinach cięższych sadzimy: dęby, wiąz, brzozy, jesiony, jawory, jodły; z owocowych: jabłka cytrynowki, kuzynki, panięskie, gruszki muszkatołki i cukrowki (jako najlepsze do suszenia) oraz śliwki węgierki. Na glinach lżejszych: lipy, topole, graby, morwy, dęby amerykańskie i jarzębina; gruszki lipcówki witarnie, bery ulmskie, dobre szare; jabłka antonówki, karselskie i apisówki, śliwki węgierki i mirabelki złote oraz czereśnie. Na ziemiach piaszczystych: akacje, topole, brzozy, dęby amerykańskie i sosny, czereśnie i wiśnie. Na wydmach: wierzbę kaspijską, brzozę, akację i sosnę Banksianą. Na gruntach mokrych: świerk, wierzbę, jesion, osikę i olchę. Na błotach: olchę czarną.

Po zwiezieniu wybranych sadzonek, należy je zaraz przestronnie, w postawie stojącej zadołować, a przed sadzeniem przyciąć korzenie tylko o tyle, by wygładzić korzonki, poszarpane przy wykopywaniu drzewek ze szkółki. Ciąć należy ostrym nożem w kierunku poziomym, by ucięcia płaską stroną opierały się o dno dołu. Po obcięciu, trzeba umoczyć korzenie w wodzie, by ułatwić przyleganie do nich ziemi. Gałęzie drzewek przycinamy tylko na wiosnę, nawet gdy sadzenie odbywa się w jesieni, nie więcej, jak $\frac{1}{3}$ zeszłorocznego przyrostu; przycinamy tem mniej, im mniej przycięte były korzenie.

Przy sadzeniu kładziemy zapasowy palik, lub łatę na poprzek dołka, a dziecko trzyma swoje drzewko koło białego palika, od strony drogi, i tak wysoko, by szyjka korzenia znajdowała się na wysokości w poprzek położonego palika. Korzenie w dole należy starannie rozłożyć płasko na wszystkie strony. Reszta młodzieży każdej partii zasypuje lekko drzewko ziemią sypką i bez brył. Miejsca puste między korzeniami należy dopchać ręką, nie pociągając drzewka do góry i nie potrząsając nim. Po zasypaniu dołka, jeśli sadzimy na wiosnę, należy drzewko obficie podlać i po wsiąknięciu wody, twardo ziemi udeптаć, lecz nie przy samym pieńku, a w odległości 15 cm. od niego. Po udeptaniu, trzeba ziemi dosypać, dołek zrównać i w promieniu 46 cm. od pieńka rozgarnąć dokoła zagłębienie w kształcie miski dla zatrzymywania wody. Podczas bardzo suchej wiosny i lata podlewać należy nawet kilka razy w odstępiech dwutygodniowych. Podlewa się o ile możności pod wieczór, spulchniwszy przed podlaniem ziemię w misce; po wsiąknięciu wody, ziemię przydeptujemy i pokrywamy liśćmi, mchem, lub pulchną ziemią, w celu zmniejszenia parowania. Jeśli sadzimy w jesieni, zamiast miski, wysypujemy wokół pieńka kopeczyk ziemi wysokości 30 cm., zabezpieczający drzewka od zbytnej wilgoci i zmarznięcia, a na wiosnę kopeczyk rozgarniamy w miskę.

Przy wiązaniu drzewek do palików, trzeba pamiętać, że ziemia, a szczególnie glina obsiada się dosyć znacznie, i dlatego w pierwszych tygodniach po zasadzeniu należy wiązać drzewka bardzo luźno. Im bardziej gliniasta gleba i im głębszy dół, tem głębiej drzewko się zapada. Drzewko przywiązuje się plecieniem powrósełkiem słomianem, lub łożyną, obwiązując najpierw silnie i ściśle palik, a następnie drzewko lżej, tak, by między wstęgą a drzewko wchodził z łatwością duży palec. Drzewko przywiązuje się w dwóch miejscach: raz pod koroną, względnie na końcu palika, i drugi raz o 50 cm. niżej. Drzewka krzywe przywiązywać należy nadto w miejscach skrzywienia.

Całą dalszą opiekę po zasadzeniu powinno uskutecznić to dziecko, które drzewko posadziło, a dla zainteresowania małego opiekuna, należy drzewko nazwać farbą jego literami.

130.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie znaczków pamiątkowych celem zakupu kruszców dla zaopatrzenia Skarbu.

Wobec niezwykle doniosłego znaczenia, jakie dla uzdrowienia stosunków finansowych Państwa, a w pierwszym rzędzie dla stabilizacji waluty posiada zaopatrzenie Skarbu w dostateczną ilość kruszcu, utworzona została w myśl art. 5 i 6 Ustawy z dn. 15.XI 21 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 94) Komisja Skarbu Narodowego, która ze swej strony powołała do życia, złożony z przedstawicieli wszystkich Ministerstw, Komitet Zbiórki na Skarb Narodowy przy Głównym Urzędzie Probierzczym w Warszawie (ul. Złota Nr. 22).

Pragnąc udostępnić najszeršym warstwom społeczeństwa w granicach możliwości każdego oywatela wzięcie czynnego udziału w tak ważnem i patriotycznem przedsięwzięciu, rzeczony Komitet wydał celem rozprowadzania specjalne znaczki pamiątkowe, sporządzone na wzór znaczków pocztowych wartości od 5 do 5.000 Mk.

Osiągnięte tą drogą sumy pieniężne obracane są na zakup kruszców szlachetnych, które, łącznie z posiadanymi już przez Państwo zapasami, stanowią podstawę dla przyszłej stałej waluty polskiej.

Rozpowszechnianie pomienionych znaczków odbywać się winno przez naklejanie takowych na podaniach, rachunkach, świadectwach i t. p., a także w drodze rozprowadzania wśród urzędników i zgłaszających się do Urzędu interesantów.

Wyrażam głębokie przekonanie, że zainicjowana przez Komitet Zbiórki na Skarb Narodowy, a tak godna najgorętszego poparcia akcja znajdzie żywy oddźwięk w oywatelskiej działalności pp. urzędników i zespołu nauczycielskiego.

Tylko wszak w drodze wspólnego wysiłku wszystkich oywateli, a w pierwszym rzędzie tych, co ze względu na urzędowy charakter zajmowanego stanowiska stać winni na straży dobra ogólnego i dbać o jaśniejszą przyszłość Narodu, możliwe jest usunięcie nurtujących społeczeństwo niezdrowych stosunków doby powojennej i przywrócenia stanu normalnego.

W celu możliwie najszeršszego spopularyzowania, propagowanej przez Komitet akcji i przez to osiągnięcie tem lepszych wyników, uważałbym, ewentualnie za wskazane wydanie przez pp. Dyrektorów Departamentów, względnie Kierowników samodzielnych Wydziałów, lub Kuratorów Szkolnych odnośnej odezwy do podległego im personelu urzędniczego, a dostosowanej do rodzaju i zakresu pełnionych przez dane Urzędy funkcji.

Zamówienia na znaczki z oznaczeniem pożądaney ilości sztuk oraz ceny jednostkowej należy kierować bezpośrednio pod adresem Komitetu Zbiórki na Skarb Narodowy, przy Głównym Urzędzie Probierzczym w Warszawie (ul. Złota Nr. 22).

W miarę rozprowadzania osiągniętą gotówkę należy za pomocą czeków Pocztowej Kasy Oszczędnościowej wpłacać na konto Nr. 6000 (Komitet Zbiórki na Skarb Narodowy).

Warszawa, dn. 11 czerwca 1923 r. (L. 5238/F).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) Głabiński.

131.

RUCH SŁUŻBOWY.**Kuratorja Okręgów Szkolnych.**

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianował:

1) rozporządzeniem z dnia 1 czerwca 1923 r. za L. 712/8 P. Marjana Mikityńskiego, p. o. urzędnika rachunkowego w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego — urzędnikiem rachunkowym w VII stopniu służbowym w temże Kuratorjum od dnia 1 czerwca 1923 r.;

2) rozporządzeniem z dnia 9 czerwca 1923 r. Nr. 711/4 P. Józefa Wierzejskiego, urzędnika kontraktowego w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego — starszym referentem w VI st. sł. w temże Kuratorjum od dnia 16 czerwca 1923 r.

Organizacja Komisji Dyscyplinarnej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 20 kwietnia za L. 1069/S ustanowił na mocy art. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r., Nr. 21, poz. 165 Dz. Urz. R. P., Komisję Dyscyplinarną dla podlegających tej ustawie funkcjonariuszy państwowych przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego w następującym składzie:

Przewodniczący: Bronisław Czerny,

Zastępca przewodniczącego: Dr. Marjan Janelli, wizytator,

Członkowie: Franciszek Andraszek, dyrektor Oddziału Finansowego; Eugenjusz Baudisch, referent Kuratorjum; Karol Bile, wizytator okręgowy szkół zawodowych; Kazimierz Bruchnalski, wizytator okręgowy szkół powszechnych; Józef Chmielewski, adjunkt kancelaryjny; Michał Czerniatowicz, radca rachunkowy; Kazimierz Eljasz, wizytator okręgowy szkół średnich; Stanisław Gayczak, Naczelnik Wydziału ogólnego; Stanisław Grodecki, adjunkt kancelaryjny; Edward Horwath, wizytator okręgowy szkół powszechnych; Jan Trauth, radca rachunkowy; Dr. Alfred Jahner, wizytator okręgowy szkół średnich; Władysław Krysa, Dyrektor Kancelarii Głównej; Kazimierz Kwieciński, inspektor szkolny powiatowy; Antoni Łoza, funkcjonariusz niższy; Jan Matijow, wizytator okręgowy szkół powszechnych; Ludwik Matkowski, referent; Stanisław Pajak, wizytator okręgowy szkół średnich; Mieczysław Piątkowski, wizytator okręgowy szkół powszechnych; Michał Sałyk, funkcjonariusz niższy; Antoni Stefanowicz, naczelnik Wydziału Szkół zawodowych; Mikołaj Szweda, funkcjonariusz niższy; Dr. Stanisław Tynelski, naczelnik Wydziału szkół powszechnych; Mieczysław Wojkowski, wizytator okręgowy szkół powszechnych.

Szkolnictwo wyższe.

Prezydent Rzeczypospolitej mianował:

1) postanowieniem z dnia 24 marca 1923 r. radcę ministerjalnego d-ra **Tadeusza Czeżowskiego**, docenta Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie — profesorem nadzwyczajnym filozofii na wydziale humanistycznym w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie od dnia 1 września 1923 r.;

2) postanowieniem z dnia 22 maja 1923 r. b. profesora Uniwersytetu

w Rostowie nad Donem d-ra **Józefa Ejsmunda** — profesorem zwyczajnym biologji na wydziale lekarskim w Uniwersytecie Warszawskim;

3) postanowieniem z dnia 22 maja 1923 r. profesora nadzwyczajnego d-ra **Wojciecha Rogalę** — profesorem zwyczajnym geologji na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie;

4) postanowieniem z dnia 22 maja 1923 r. profesora nadzwyczajnego d-ra **Hugona Steinhausa** — profesorem zwyczajnym matematyki na wydziale filozoficznym w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie;

5) postanowieniem z dnia 22 maja 1923 r. docenta d-ra **Zdzisława Karola Juljana Steusinga** — profesorem nadzwyczajnym higjeny na wydziale lekarskim w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie;

6) postanowieniem z dnia 25 maja 1923 r. docenta d-ra **Adama Bernarda Kuryłę** — profesorem nadzwyczajnym statyki na Wydziale architektonicznym Politechniki Lwowskiej;

7) postanowieniem z dnia 25 maja 1923 r. docenta d-ra **Zygmunta Szymanowskiego** — profesorem nadzwyczajnym bakterjologii i higjeny na Studium Weterynaryjnym przy Wydziale lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego;

8) postanowieniem z dnia 9 czerwca 1923 r. prof. zwyczajnego na Wydziale rolniczo-leśnym d-ra **Zygmunta Klemensiewicza** — profesorem zwyczajnym fizyki na Wydziale komunikacyjnym Politechniki Lwowskiej.

Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 22 maja 1923 r. nadał docentowi Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie d-rowi **Tadeuszowi Ostrowskiemu** tytuł nadzwyczajnego profesora Uniwersytetu.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zatwierdził:

1) rozporządzeniem z dnia 1 czerwca 1923 r. L. 5295/IV/23 uchwałą Rady Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Warszawskiego, której mocą **Cezarja Anna Jadwiga Ehrenkreutzowa**, z domu Boudouin de Courtenay, została habilitowana w tymże Wydziale jako docentka etnologji ze szczególnem uwzględnieniem kultury duchowej;

2) rozporządzeniem z dnia 2 czerwca 1923 r. L. 5698/IV/23 uchwałą Rady Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, której mocą dr. **Jan Józef Kozak** został habilitowany jako docent chemji fizycznej w tymże Wydziale;

3) rozporządzeniem z dnia 7 czerwca 1923 r. L. 5555/IV/23 uchwałą Rady Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Poznańskiego, której mocą dr. **Stanisław Adam Poniatowski** został habilitowany jako docent etnologji na tymże Wydziale;

4) rozporządzeniem z dnia 7 czerwca 1923 r. L. 5901/IV/23 uchwałą Rady Wydziału lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, której mocą dr. **Stanisław Klejn** został habilitowany jako docent chorób wewnętrznych na tymże Wydziale;

5) rozporządzeniem z dnia 16 czerwca 1923 r. L. 5920/IV/23 uchwałą Rady Wydziału chemicznego Politechniki Lwowskiej, której mocą dr. **Wacław Stefan Leśniański** został habilitowany jako docent technologii chemicznej ciał organicznych na tymże Wydziale.

132.

KONKURSY.

Rektorat Politechniki Lwowskiej rozpisuje niniejszem konkurs na obsadę stanowiska sekretarza tej uczelni w VII (siódmym) stopniu służbowym urzędników państwowej służby cywilnej.

Posada ta zostanie obsadzona z dniem 16 września, względnie 1 października 1923 (trzeciego) r. Uzyskać ją mogą kandydaci z zakończonemi przepisanyemi egzaminami, studjami prawniczemi lub technicznemi, posiadający praktykę administracyjną.

Podania, adresowane do: Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przez Senat Politechniki Lwowskiej, zaopatrzone w dowody: 1) odbytych studiów, 2) odbytej praktyki, 3) nieprzekroczenia 40-go roku życia, 4) obywatelstwa polskiego, nadto zaopatrzone w świadectwa moralności i ewentualnie stwierdzenie stanu rodzinnego, należy wnosić w terminie do dnia 31-go sierpnia 1923 r. do Rektoratu Politechniki Lwowskiej (Lwów, ul. L. Sapiehy L. 12).

(L. 2387/23).

Posady w szkołach średnich.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Białostockiego ogłasza dodatkowo konkurs na:

I) Stanowisko dyrektora państwowego gimnazjum koedukac. w Wołkowysku, II) Posady nauczycieli gimnazjów państwowych:

1) jęz. polski: Wołkowysk — 3 posady; 2) jęz. łaciński: Wołkowysk — 1 posada, 3) jęz. francuski: Wołkowysk — 1 posada, 4) jęz. niemiecki: Wołkowysk 1 posada i Ostrołęka 1 posada, 5) historia: Wołkowysk 2 posady, 6) geografia: Wołkowysk 2 posady, 7) przyroda: Wołkowysk — 2 posady, 8) matematyka: Wołkowysk — 3 posady, 9) fizyka: Wołkowysk 1 posada i Grodno m. 1, 10) roboty ręczne: Wołkowysk — 1 posada, 11) gimnastyka: Wołkowysk — 1 posada i Drohiczyn k. 1, 12) śpiew Wołkowysk 1 posada, 13) rysunki: Wołkowysk 1 posada.

Osoby ubiegające się o stanowisko wymienione w p. I winny wykazać pełną kwalifikację nauczycielską.

O posady nauczycieli w gimnazjach państwowych ubiegać się mogą osoby, posiadające kwalifikacje do nauczania w szkołach średnich w myśl ustawy z dn. 26.IX.22 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 30 (99), poz. 370). Osoby nie posiadające tych kwalifikacyj winny równocześnie ze złożeniem podania na konkurs wnieść podanie o przyznanie kwalifikacyj, względnie o zezwolenie na nauczanie w myśl rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 23.I.23 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 (103), poz. 10).

Do posad tych przywiązane są pobory służbowe w myśl Ustawy z dnia 13.VII 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 65, poz. 433).

Podania należy udokumentowane winny być wniesione drogą służbową do Kuratorjum Okr. Szk. Białostockiego (Białystok, ul. Warszawska Nr. 37), najpóźniej w sześć tygodni od ogłoszenia niniejszego konkursu.

(L. 6164/II).

Posady Inspektorów Szkolnych.

Niniejszem ogłasza się konkurs na stanowisko Inspektora Szkolnego w Grodnie, ewentualnie w innych miastach powiat. na terenie Okręgu Szkolnego Białostockiego.

Należy udokumentowane podania należy przedkładać Ministerstwu przepisana drogą służbową przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Białostockiego w Białymstoku najpóźniej w sześć tygodni od daty wydania niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

(L. 8683/I).

Cena 500 Mk. — Prenumerata roczna wynosi od 1 czerwca r. b. 12.500 Mk.; wpłacać ją należy na konto P. K. O. L. 30110 blankietami nadawczemi Dziennika Urzędowego; przy wpłacie innemi blankietami należy wyraźnie zaznaczyć na odwrocie: Prenumerata Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. na rok 1923. — Centralna Kasa Państwowa — część XIII — dział I, § 6, poz. 1.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Bagatela Nr. 12. Skład Główny dla detalicznej sprzedaży w Książnicy Polskiej T. N. S. W. w Warszawie. N.-Świat 59.

Redaktor Dziennika Urzędowego: Dr. Karol Dawidowski.

Tłoczono w drukarni „Współczesnej“ Szpitalna 10
z polecenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.